

Verslag

Cascadeplein 10
9726 AD Groningen

Antwoordnummer 3061
8000 WB Zwolle

0800 44 44 111
contact@schadedoormijnbouw.nl

Omschrijving	Bestuursvergadering IMG
Vergaderdatum en -tijd	Donderdag 4 januari 2024, 12.30 – 14.30 uur
Vergaderplaats	Cascadeplein 6, Korenbeurs
Aanwezig	Henk Korvinus (voorzitter), Menno Bouwes, Sylvia Wortmann, 5.1.2.e , 5.1.2.e
Afwezig	Els van Schie, Jan Wierenga, Olivier de Bruijne, 5.1.2.e 5.1.2.e

1. Buiten reikwijdte
2. Buiten reikwijdte
3. Buiten reikwijdte

Reikwijdte	Reikwijdte
Buiten reikwijdte	

4. Buiten reikwijdte

5. Buiten reikwijdte

6. Rondvraag

Knelpuntenregeling: er wordt aan de criteria voor de toepassing gewerkt, deze zouden binnenkort gereed moeten zijn. Het bestuur vraagt om een update bij de volgende bestuursvergadering.

Er zijn geen ontwikkelingen op het gebied van de beleidsregel te melden.

Onderwerp/Overlegorgaan	MT IMG
Vergaderdatum en -tijd	17 januari 2024, 09.00-11.00 uur
Vergaderplaats	Groningen, Cascadeplein 10
Vergaderzaal	Vergaderruimte 4.3.02

	Daarnaast is het de vraag hoe de verschillende specials zich tot elkaar verhouden. Er zijn verschillende uitzonderingsstromen, waarvan de onderlinge verhouding duidelijk moet zijn. In de notitie is daarom een stappenplan opgenomen, maar er is weinig onderlinge samenhang. Om dit inzichtelijker te maken zou gebruik gemaakt kunnen worden van een flowchart. Daarnaast van belang dat het duidelijk is wat het loket is voor de knelpuntenpot. Suggestie die hiervoor wordt gedaan is team impactvolle dossiers. Besluit Het MT gaat akkoord met het voorgestelde beleidskader voor de uitvoering van de knelpuntenregeling.	
8	Buiten reikwijdte	

Cascadeplein 10
9726 AD Groningen

Antwoordnummer 3061
8000 WB Zwolle

0800 44 44 111
contact@schadedoormijnbouw.nl

Adviesnota Bestuur

Onderwerp	: Beleidskader knelpuntenregeling
Datum	: 19/01/2024
Contactpersoon (auteur)	: 5.1.2.e
Doel (<i>kies wat van toepassing is</i>)	: Ter besluitvorming
Vertrouwelijk (<i>kies wat van toepassing is</i>)	: Nee

Parafenroute

NB: Voor het plaatsen van een paraaf van een onderdeel moet dit onderdeel de kans hebben gekregen de adviesnota in zijn geheel te lezen en te beoordelen.

Onderdeel	Overleg gevoerd met (naam)	Paraaf (Vul in 'akkoord')
Afdelingen		
Klantcontact- en dienstverlening	5.1.2.e	Akkoord
Schade Expertise en Herstel		
Bestuurlijke & Juridische Zaken en Schadeafhandeling	5.1.2.e	Akkoord
Regiebureau		
Informatievoorziening (incl. Data & Inzicht)		
Communicatie		
Bedrijfsvoering: <i>Financiële toets</i> <i>Personele toets</i>		
Programma's		
PEAG implementatie (<i>indien van toepassing</i>)		
Organisatie & Besturing (<i>indien van toepassing</i>)		
Portefeuillehouders		
MT	5.1.2.e	Akkoord
DT	5.1.2.e	Akkoord
Bestuur (<i>indien van toepassing</i>)	Menno Bouwes en Els van Schie	Akkoord na aanpassingen

Vervolgstappen

Moet worden geagendeerd in:	Advies
Ondernemingsraad (<i>kies wat van toepassing is</i>)	Nee

1. Doel van het document: ter besluitvorming

Het Bestuur wordt gevraagd akkoord te gaan met het voorgestelde beleidskader voor de uitvoering van de knelpuntenregeling.

2. Inleiding

Per 1 oktober 2023 is de knelpuntenregeling opgenomen in de regeling Tijdelijke wet Groningen. Deze regeling ziet op drie onderdelen: het bestaande mandaat (werkwijze) van de Commissie Bijzondere Situaties, het bestaande mandaat (werkwijze) van het Interventieteam en het nieuwe mandaat (gebruik) voor de knelpuntenregeling van het IMG. Alle onderdelen kennen een specifiek budget.

Het CBS fungeert sinds 2014, het Interventieteam werd opgericht in 2021 en de knelpuntenregeling is sinds 1 oktober 2023 in werking getreden. Voor de knelpuntenregeling dient een beleidskader te worden vastgesteld, op basis waarvan het IMG uitvoering kan geven aan de regeling. De knelpuntenregeling brengt dus twee bestaande en één nieuw vangnet in een regeling bijeen. De vaststelling van een kader voor de knelpuntenregeling raakt mogelijk de werkwijze van het CBS en het Interventieteam. Er wordt daarom vanwege mogelijke samenhang een stroomschema/beslisboom opgesteld om de uitvoerende IMG-collega's houvast te bieden.

Er is een voorstel gedaan voor een beleidskader ter uitvoering van de knelpuntenregeling (zie bijlage). In de toelichting op de wijziging waarmee de knelpuntenregeling van kracht is geworden staat dat er nog afstemming met EZK plaats moet vinden over de inhoud van het beleid. Het is - mede om de zojuist gestelde reden - van belang dat het MT en bestuur van het IMG een besluit nemen over het beleidskader van de knelpuntenregeling, zodat - na afstemming met EZK - gestart kan worden met de uitvoering van de regeling in voorkomende, individuele gevallen.

3. Argumenten

De nieuwe bevoegdheid is nog niet uitgewerkt in een kader. Mede op verzoek van het bestuur is dit kader opgesteld.

4. Beperkingen en risico's

1. Gelet op de maatregelen naar aanleiding van de parlementaire enquête bestaat de kans dat er zich in de toekomst situaties voor zullen doen die nog niet zijn te voorzien. Daarom is in het voorgestelde beleid opgenomen dat toekomstige aspecten kunnen worden meegenomen in de afweging of toepassing van de knelpuntenregeling geboden is.
2. Uitgangspunt bij de knelpuntenregeling is dat deze een oplossing kan bieden in individuele gevallen als reguliere oplossingen niet (meer) werken. Dat maakt dat reguliere situaties in principe niet onder de regeling vallen (denk aan het oplossen van onverklaarbare verschillen) en is de regeling in die zin beperkt in de uitvoering.
3. Bij de uitvoering van de regeling is alertheid op ongeoorloofde staatssteun geboden (maximaal 300.000 euro steun voor

ondernemingen, behoudens uitzonderingen voor bepaalde sectoren waarvoor een lager bedrag geldt (bijvoorbeeld 20.000 euro voor landbouw).

5. Toetsing

Juridische toets:

Het voorgestelde beleid is een invulling van (de toelichting vanuit EZK op) de knelpuntenregeling en voldoet aan de juridische kaders, regels en wetten.

Uitlegbaarheid:

Het voorstel steunt op een volledige onderbouwing die inzicht geeft in de specifieke en uitzonderlijke omstandigheden van de situatie op grond waarvan het IMG een besluit neemt om de knelpuntenregeling toe te passen in individuele gevallen.

Interne uitlegbaarheid: er dient sprake te zijn van uniciteit van het knelpunt in kwestie en vergt in elke situatie een nieuwe onderbouwing waarom de regeling zou moeten worden toegepast.

Externe uitlegbaarheid: in bijzondere gevallen kan het IMG besluiten om de regeling toe te passen. Dit past bij uitsteking in de 'milder, menselijker en makkelijker'-gedachte, gelet op het doel van de regeling om knelpunten in individuele gevallen op te lossen. Dit geldt niet alleen in juridische opzicht, maar ook in maatschappelijke zin. De onderbouwing van de toepassing van de regeling vervult daarbij de taak van uitlegbaarheid in elk individueel geval.

6. Uitvoerbaarheid

1. Opdrachtgever: directie IMG
2. Opdrachtnemer: afdeling BJA (team impactvol).
3. Er is vanuit EZK een budget van €70 miljoen ter beschikking gesteld voor de uitvoering van de knelpuntenregeling.
4. Planning: de structuur voor het uitvoeren van de regeling bestaat al in de vorm van het team (afdeling BJA) dat tot op heden de impactvolle dossiers behandelt die spelen in de fysieke schadeketen. Gezien de bestaande structuur is de verwachting dat het voorgestelde beleid op korte termijn zou kunnen worden uitgevoerd. Beoogd is in ieder geval een maand om een werkinstructie op te stellen en medewerkers voor te lichten over de nieuwe regeling.

Bijlagen

- Notitie beleidskader knelpuntenregeling

**Instituut Mijnbouwschade
Groningen**

Cascadeplein 10
9726 AD Groningen

Antwoordnummer 3061
8000 WB Zwolle
0800 44 44 111
www.schadedoormijnbouw.nl
contact@schadedoormijnbouw.nl

Contactpersoon

5.1.2.e
5.1.2.e @schadedoormijnbouw.nl

Datum

19 januari 2024

Onderwerp: Beleid knelpuntenregeling

1. Inleiding

Er is reeds in 2022 door toenmalig voorzitter van het IMG, Bas Kortmann, gepleit voor een knelpuntenpot, om Groningers beter te kunnen helpen die tussen wal en schip vallen. Inmiddels is deze knelpuntenpot opgenomen in de regeling Tijdelijke wet Groningen.¹ De wijziging van de regeling Tijdelijke wet Groningen in verband met het opdragen van de taak aan het IMG om knelpunten op te lossen die als gevolg van mijnbouwschade zijn ontstaan, geeft onder artikel 1a.1, eerste lid, aan dat het Instituut tot taak heeft om knelpunten als gevolg van schade, niet zijnde bijzondere situaties of vastgelopen situaties, op te lossen die ontstaan door het kader, bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de wet (TwG).

In de toelichting bij de wijziging wordt vermeld dat het IMG tot taak krijgt om knelpunten in de reguliere schadeafhandeling op te lossen die ontstaan door de koppeling aan het aansprakelijkheidskader in het Burgerlijk Wetboek. Voor dit doel is een apart budget gereserveerd dat het IMG in staat zal stellen om ruimhartiger in te grijpen, als dit op basis van bestaande instrumenten niet mogelijk is.² Aan het IMG wordt beleidsruimte gegeven om deze taak zelf in te vullen. In de toelichting staat tevens vermeld dat deze taak proactief door het IMG wordt uitgevoerd en dat de uitvoering niet leidt tot aanpassingen in aanvraagprocedures. Bewoners hoeven dan ook geen aanvraag te doen; het IMG past de knelpuntenregeling in individuele gevallen toe.

Naast het opnemen van de knelpuntenregeling in de regeling Tijdelijke wet Groningen, zijn ook de Commissie Bijzondere Situaties en het Interventieteam nu ondergebracht in dezelfde regeling.³ De drie taken opgenomen in deze regeling moeten er gezamenlijk voor zorgen dat in uiteenlopende situaties een passende en zo laagdrempelig mogelijke oplossing kan worden geboden aan bewoners. Het is van belang om hier onderling goed af te stemmen welke situatie waar het beste kan worden opgelost en daarbij elkaars toegevoegde waarde in de oplossing zo veel mogelijk te benutten. Daarbij

¹ Zie bijvoorbeeld het jaarverslag 2021 van het IMG: [IMG Jaarverslag 2021 \(schadedoormijnbouw.nl\)](http://img.jaarverslag2021.schadedoormijnbouw.nl) en de verslagen van de parlementaire enquête in 2022, waar Bas Kortmann heeft gepleit voor een knelpuntenpot.

² Het budget betreft zo'n 70 miljoen euro.

³ Het IMG had al, op basis van tijdelijke mandaatbesluiten, de bevoegdheid om bijzondere situaties en vastgelopen situaties op te lossen. Nu zijn de drie voorzieningen in één en dezelfde regeling onder gebracht. Het budget voor het Interventieteam is zo'n 50 miljoen en de Commissie Bijzondere Situaties heeft een budget van 3 miljoen per jaar tot en met 2028.

blijft het zaak om per situatie één duidelijke ‘trekker’ te houden. Het IMG heeft de taak knelpunten als gevolg van schade, *niet zijnde* bijzondere situaties of vastgelopen situaties, op te lossen die ontstaan door het toepassen van het aansprakelijkheidskader van het BW. Dit betekent dat als de Commissie Bijzondere Situaties of het Interventieteam reeds betrokken is, er *juridisch* gezien geen ruimte meer bestaat voor het toepassen van de knelpuntenregeling. Als er sprake is van een nieuw knelpunt zal het team dat de knelpuntensituaties in behandeling neemt bezien welke regeling het meest passend is in die situatie en zo nodig contact opnemen met de Commissie Bijzondere Situaties of het Interventieteam. Het team dat de situaties in behandeling neemt heeft dus een regiefunctie voor nieuwe dossiers. Indien een ander trekker is, zal waar zinvol samengewerkt worden. Van het IMG kan bijvoorbeeld de expertise worden ingeroepen van CBS voor bijvoorbeeld psychosociale hulp omdat die kennis bij het IMG niet aanwezig is.

Deze notitie heeft tot doel het vaststellen van beleid voor een knelpuntensituatie en mogelijke maatregelen om de knelpuntensituatie op te lossen. Voor alle duidelijkheid wordt opgemerkt dat deze notitie niet het beleid regelt voor de Commissie Bijzondere Situaties of het Interventieteam. Na akkoord van het MT en bestuur zal er afstemming met EZK plaatsvinden zoals in de toelichting op de knelpuntenregeling is aangegeven. Het definitieve beleid en een werkinstructie voor de uitvoeringspraktijk zullen in het Handboek Schadeafhandeling worden opgenomen.

2. Toepassingsbereik knelpuntenregeling

Voor de invulling van deze taak dient beleid te worden gemaakt over de vraag wanneer sprake is van een knelpunt, of het aangewezen is om een maatregel te treffen en welke maatregel in dat geval redelijk is. Voordat wordt ingegaan op de uitwerking van het beleid wordt eerst stil gestaan bij het toepassingsbereik van de knelpuntenregeling.

➤ *Gebiedsafbakening: binnen effectgebied*

De knelpuntenregeling is van toepassing binnen het effectgebied. Dit omvat het gebied dat valt binnen de reikwijdte van het bewijsvermoeden, alsmede het eventuele gebied dat het IMG eraan toevoegt in verband met de kans op mijnbouwgerelateerde schade. De reikwijdte van het bewijsvermoeden is vastgesteld in de wijziging van het Besluit Tijdelijke wet Groningen in verband met het aanwijzen van het gebied waarbinnen het bewijsvermoeden geldt. Daarin staat opgenomen dat het bewijsvermoeden *in ieder geval* geldt in het gebied dat valt:

- a. binnen de reikwijdte van de beweging van de bodem als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld of gasopslag bij Norg of de gasopslag bij Gripskerk waar een minimale trilling van 2 millimeter per seconde met een overschrijdingskans van 1 procent is berekend; of
- b. binnen 6 kilometer van de grens van het Groningenveld of gasopslag bij Norg of de gasopslag bij Gripskerk.

➤ *Schadevereiste (fysieke schade)*

Voor wat betreft de afbakening van de knelpuntenregeling is het van belang dat er een link bestaat tussen de (mogelijke) knelpuntensituatie en schade. In de toelichting bij de regeling wordt namelijk vermeld dat het IMG tot taak krijgt om knelpunten in de reguliere schadeafhandeling op te lossen. Het IMG handelt verschillende soorten schade af, zoals schade door waardedaling als gevolg van aardbevingen en fysieke en immateriële schade. Hierbij ligt het in de rede dat er altijd sprake moet zijn fysieke schade aan een gebouw als gevolg van mijnbouw voor toepassing van de knelpuntenregeling. Het valt lastig voor te stellen dat bijvoorbeeld alleen waardedaling kan leiden tot een knelpunt. Gelet op de verwijzing in de Toelichting op de Regeling Tijdelijke wet Groningen naar het oplossen van knelpunten die ontstaan door strikte toepassing van het aansprakelijkheidskader uit het BW blijkt dat de wetgever vooral doelt op inwoners die in elk geval fysieke schade in hun woning hebben. Immers, eventuele knelpunten kunnen door het aansprakelijkheidskader van het BW juist bij de afhandeling van fysieke schade spelen. Dit betekent

dat een link met een vorm van afgeronde of lopende fysieke schadeafhandeling door het IMG een vereiste vormt om binnen het bereik van de knelpuntenregeling te kunnen vallen.

➤ *Unieke situatie*

In de toelichting van de knelpuntenregeling wordt gesproken over *individuele* knelpunten in de schadeafhandeling. In de toelichting zijn twee voorbeelden van knelpunten opgenomen, zoals deze door het IMG zijn aangedragen in de Uitvoeringstoets van 28 augustus 2023. In deze voorbeelden betreft het knelpunt multi-problematiek; een samenloop van omstandigheden zoals de veiligheid van het pand, de omvang en aard van de schade of persoonlijke omstandigheden, die tot gevolg hebben dat een knelpunt is ontstaan. De situaties onderscheiden zich van overige (reguliere) dossiers door de unieke omstandigheden. Het eerste voorbeeld is hieronder opgenomen.

Voorbeeld 1

Er is een groot gezin waarbij de ouders een agrarisch bedrijf hebben. De woning van het gezin heeft schade opgelopen, maar slechts een gedeelte daarvan wordt als mijnbouw gerelateerd geassocieerd door de deskundige van het IMG. In deze periode wordt eveneens een ernstige ziekte geconstateerd bij één van de kinderen waardoor het gezin niet bij machte is de overige schade zelf op te lossen of te herstellen. Op basis van de regeling wordt álle daadwerkelijke schade opgelost en hersteld onder deze schrijnende omstandigheden.

De uniciteit van een situatie is daarmee bepalend voor het vaststellen van een knelpunt in de zin van de knelpuntenregeling. De uniciteit is kortgezegd de mate waarin de omstandigheden in de individuele situatie afwijken van die van alle andere (reguliere) dossiers. Indien een situatie in grote mate vergelijkbaar is met de uitgangspunten in een regulier dossier en er geen sprake is van uniciteit, kan de knelpuntenregeling niet aangewend worden om een oplossing te bieden. De afwezigheid van uniciteit, maar wel het aanwenden van de knelpuntenregeling, zou *de facto* betekenen dat reguliere dossiers binnen het bereik van de regeling komen te vallen.

3. Uitwerking beleid knelpuntenregeling

Om de vraag te beantwoorden wanneer er sprake is van een knelpunt in de zin van de regeling op een zo objectief mogelijke wijze die tegelijkertijd geen afbreuk doet aan de flexibiliteit die de regeling biedt, wordt gebruik gemaakt van een vragenlijst. Deze vragenlijst biedt de uitvoeringsorganisatie handvatten bij het bepalen of sprake is van een knelpunt en maakt het daarnaast naar buiten toe uitlegbaar waarom gebruik is gemaakt van de knelpuntenregeling. Via onderstaande stappen wordt geconcludeerd of een situatie geschikt is voor een oplossing via de knelpuntenregeling.

Stap 1. Is de situatie op te lossen binnen de reguliere kaders van het IMG? Denk aan daadwerkelijk herstel in natura tot 60.000 euro, duurzaam herstel, reguliere (versnelde) besluitvorming of extra sturing en regie vanuit het team dat impactvolle dossiers behandelt.

Stap 2. Is de situatie meer geschikt om te worden opgelost via andere voorzieningen in plaats van de knelpuntenregeling? Denk aan CBS/Interventieteam/Gemeente/NCG.

Stap 3. Welke omstandigheden vormen gezamenlijk mogelijk een aanwijzing voor een knelpunt?

Stap 4. Is het aangewezen – gezien de situatie – om een maatregel te treffen vanuit de knelpuntenregeling?

Stap 5. Welke maatregel vanuit de knelpuntenregeling is redelijk om te nemen?

Het is enerzijds van belang dat de flexibiliteit niet verloren gaat die de knelpuntenregeling biedt, om juist in die unieke situaties een oplossing te kunnen bieden ondanks de restricties die het wettelijk kader van het aansprakelijkheidsrecht opwerpt. Anderzijds is het belangrijk dat het aanwenden van de knelpuntenregeling uitlegbaar moet zijn en niet een substantieel deel van de bewoners/woningen in Groningen potentieel onder de regeling komt te vallen en gelijke gevallen ongelijk worden behandeld.

Het doorlopen van de vragenlijst is leidend voor het maken van de afweging of een dossier wordt opgepakt binnen de knelpuntenregeling. Met de vragenlijst als uitgangspunt wordt een analyse opgesteld door een team van behandelaars van dossiers waarin mogelijk sprake is van een knelpunt. In deze analyse worden niet alleen de basisgegevens van het dossier opgenomen, maar wordt ook een onderbouwing gegeven of en waarom een situatie geschikt is om te worden opgelost met behulp van de knelpuntenregeling. De vorm van het hanteren van een vragenlijst voorziet in de uitlegbaarheid van het toepassen van de knelpuntenregeling en is het uitgangspunt bij het opstellen van de analyse van de situatie. De analyse met onderbouwing en een vervolgvoorstel wordt vervolgens voorgelegd aan de betrokken bestuursleden van het IMG die akkoord moeten geven op het vervolgvoorstel.

Toelichting stap 1 - Bestaande voorzieningen binnen reguliere kaders

Allereerst wordt gekeken naar de bestaande voorzieningen binnen de reguliere kaders van het IMG. Als de situatie kan worden opgelost door herstel in natura dan wel duurzaam herstel overeen te komen of door een versnelde reguliere afhandeling, eventueel onder regie van team impactvol, dan is er geen noodzaak om de knelpuntenregeling aan te wenden. Er wordt daarbij ook gekeken naar de samenhang met andere regelingen binnen het IMG (denk aan IMS, Waardedaling, parallel lopende bezwaarzaken) en oplossingen die intern te vinden zijn in de verschillende regelingen.⁴ Indien de bestaande kaders voldoende uitkomst bieden om een situatie op te lossen biedt de knelpuntenregeling geen meerwaarde en valt een situatie niet binnen het bereik van de regeling.

Toelichting stap 2 - Bestaande voorzieningen buiten reguliere kaders

Daarna wordt gekeken of bestaande voorzieningen buiten de reguliere kaders mogelijk meer geschikt zijn om een oplossing te bieden.

Nationaal Coördinator Groningen

De optie kan worden onderzocht of de NCG een oplossing kan bieden als het zwaartepunt (ten opzichte van de schadeafhandeling) in het bijzonder ligt in versterkingsproblematiek. De NCG heeft extra budget om knelpunten op te lossen. Zo hebben bewonersbegeleiders van de NCG bijvoorbeeld elk een budget tot hun beschikking van 50.000 euro om bewoners te helpen bij het oplossen van knelpunten die ontstaan tijdens het versterken van de woning en de mogelijkheid om gebruik te maken van 10% extra budget om koppelkansen toe te passen.⁵

Commissie Bijzondere Situaties

Als er sprake is van psychisch-sociale problematiek in combinatie met financiële moeilijkheden, zal worden doorverwezen naar de Commissie Bijzondere Situaties.⁶ Het CBS heeft vanuit de regeling Tijdelijke wet Groningen de taak gekregen om juist deze situaties op te pakken. Zij beschikken over de expertise om een oplossing te bieden in dit soort gevallen en zijn beter toegerust dan het IMG daarvoor.

⁴ Daarbij moet worden opgemerkt dat zaken die binnen team impactvol worden opgepakt altijd een link hebben met fysieke schade.

⁵ Zie ook: [Per adres € 50.000,- beschikbaar om knelpunten op te lossen | Diverse onderwerpen | Nationaal Coördinator Groningen \(nationaalcoördinatorgroningen.nl\)](#).

⁶ De Commissie Bijzondere Situaties staat enkel participeren bij.

Interventieteam

In geval van vastgelopen (schrijnende) situaties kan het IMG, de gemeente of de NCG een situatie aandragen bij het Interventieteam. Deze situaties betreffen de overtreffende trap van een knelpuntensituatie, waarin het Interventieteam fungeert als het laatste vangnet. Het Interventieteam beweegt niet alleen binnen de interne IMG organisatie, maar ook binnen de NCG en is er dus op ingericht om een meer omvattender probleem op te lossen dan de knelpuntenregeling geschikt voor is. De knelpuntenregeling daarentegen ziet op het oplossen van de problematiek die voortkomt uit het keurslijf van het aansprakelijkheidsrecht, waarbij de focus ligt op problematiek die intern via het IMG kan worden opgelost. De knelpuntenregeling fungeert dan ook als een soort hardheidsclausule plus. Een ander verschil tussen de knelpuntenregeling en het Interventieteam is dat er vanuit gemeenten, NCG en IMG vastgelopen situaties kunnen worden aangedragen en heeft dus naar buiten toe een ander bereik dan de knelpuntenregeling. Het Interventieteam schakelt in gevallen met andere (overheids)partijen. Het kan dus voorkomen dat in bepaalde gevallen de problematiek het IMG overstijgt en het dan voor de hand ligt om de situatie voor te leggen aan het Interventieteam.

In het geval bestaande voorzieningen buiten de reguliere kaders van het IMG meer geschikt zijn om een oplossing te bieden in de voorliggende situatie, zal de oplossing in de betreffende situatie niet in de knelpuntenregeling liggen en wordt de situatie bij een andere voorziening voorgelegd. Wel blijven er mogelijkheden voor samenwerking door elkaars expertise te benutten of het overdragen van situaties naar de juiste voorziening, voor zover dat nog niet is gebeurd.

Toelichting stap 3 - Aanwijzingen knelpunt

De omstandigheden die leiden tot een mogelijk knelpunt vormen aanwijzingen die bijdragen aan de onderbouwing voor het gebruikmaken van de knelpuntenregeling. Het hanteren van aanwijzingen als leidraad dient als hulpmiddel en voorzorg om te voorkomen dat teveel situaties potentieel onder de regeling komen te vallen waardoor de regeling voorbij gaat aan het doel; het oplossen van knelpunten.

In 2019 is gestart met de behandeling van impactvolle dossiers vanuit een team collega's van BJZS. In de ongeveer 200 dossiers die het team inmiddels (heeft) behandeld zijn gemeenschappelijke aanwijzingen te vinden, die een handvat kunnen bieden om te bezien of een situatie een knelpunt betreft. Deze ervaring is in dit beleid verwerkt.

De aanwijzingen die onder andere kunnen bijdragen aan het ontstaan van een knelpuntensituatie zijn; locatie, veiligheidssituatie en bijzondere status van het pand, de omvang en aard van de fysieke schade aan het pand, de duur van de schadeafhandeling, gezondheidssituatie van bewoners en overige schrijnende omstandigheden. Hieronder worden deze aanwijzingen verder uitgewerkt en toegelicht. Deze aanwijzingen zijn een invulling van de unieke situatie (zie de paragraaf hiervoor omtrent het toepassingsbereik van de regeling). De aanwijzingen vormen de onderbouwing in de hiervoor benoemde analyse die wordt voorgelegd aan het bestuur.

A. Locatie van het pand

Hoe dichterbij het epicentrum, hoe sterker de trillingen en groter de kans op schade. Het bestuur heeft ook ingestemd met het voorstel van de afdelingen Schade-expertise en Herstel en Bestuurlijke en Juridisch Advies om bij drie keer de limiet van 5 of 8,5 mm/s in beginsel altijd schade te vergoeden. In de rand van het effectgebied hebben de meeste schades geen causaal verband met mijnbouwschade.

Panden die in het effectgebied liggen kunnen theoretisch gezien onder de knelpuntenregeling vallen, echter kan er wel sprake zijn van een zwaarder wegende aanwijzing voor het ontstaan van een knelpunt als het pand in de kern van het aardbevingsgebied ligt. Om de mate van ernst te kunnen duiden in het kader van deze aanwijzing wordt aangesloten bij de gebiedsafbakening zoals die

gehanteerd wordt voor de waardedaling van woningen. Deze methode wordt ook gehanteerd bij de gebiedsafbakening voor de behandeling van immateriële schadevergoedingsaanvragen.

Dit komt neer op het kunnen plaatsen van een pand in het effectgebied en het belang daarvan als aanwijzing voor het ontstaan van een knelpunt. Voor de minst zware variant is er sprake van het gehele effectgebied. Het gebied waarvoor een zwaardere weging wordt gegeven omvat het gebied waarbinnen op grond van de adviezen van de Adviescommissie waardedaling woningen in het aardbevingsgebied Groningen in de periode vanaf 16 augustus 2012 tot 1 januari 2019 op enig moment *tot* 10% waardedaling is opgetreden. Bevindt een pand zich in het gebied waarbinnen op grond van de adviezen van de Adviescommissie waardedaling woningen het aardbevingsgebied Groningen in de periode vanaf 16 augustus 2012 tot 1 januari 2019 op enig moment *boven* de 10% waardedaling is opgetreden, dan vormt dit een sterke aanwijzing om te kunnen vaststellen dat er sprake is van een knelpuntensituatie.

B. Veiligheidssituatie pand

Om vast te kunnen stellen of er sprake is van een knelpunt is ook van belang dat wordt gekeken naar eventuele aspecten omtrent de (on)veiligheid van het pand. Deze aspecten kunnen worden afgeleid uit de mate waarin een pand onderdeel uitmaakt van de versterkingsoperatie, er sprake is van een bouwkundig (gegronde acuut) onveilige situatie of de omstandigheid dat het pand tijdelijk of blijvend onbewoonbaar verklaard is. Deze omstandigheden wegen in min of meerdere mate bij aan het kunnen vaststellen van een knelpunt en hangen voor wat betreft de zwaarte af van de omstandigheden en de onderbouwing in de analyse.

C. Omvang en aard fysieke schade aan het pand

De derde aanwijzing richt zich op de omvang en aard van de schade. Als feitelijk vast te stellen omstandigheid kan met behulp van de hoogte van de schadevergoeding en de aard van de schade een onderbouwing en afweging worden gemaakt. Denk daarbij voor fysieke schade aan bijvoorbeeld de som van alle uitgekeerde vergoedingen voor alle soorten schade op de adressen waarvoor de bewoner kadastraal geregistreerd staat. Hierbij is het wel van belang om de weging objectief en feitelijk weer te geven en naar de specifieke omstandigheden van het geval te kijken. Een villa aan de Rijkstraatweg uit 1934 in Haren zal alleen al vanwege de grootte en het bouwjaar (gevoelig gebouw) een hoge schadevergoeding krijgen. Dat hoeft echter geen (grote) aanwijzing voor een knelpunt op te leveren. Daarom zal gekeken dienen te worden of er sprake is van een grotere impact dan je in de buurt zou verwachten en wordt dit meegenomen in de onderbouwing of er sprake is van een knelpunt.

D. Duur van de procedure tot afhandeling van fysieke schade

De afhandelingsduur van schademelding(en) van de bewoner kan ook een rol hebben gespeeld in het ontstaan van een knelpunt. Om hier weging aan te geven kan worden gekeken naar de tijd die gemoeid is met het afhandelen van de schade. Als er sprake is van een (zeer) lange afhandelingsduur (denk aan 8 jaar), dan zal dit zwaarder wegen in het ontstaan van een knelpunt dan een kortere afhandelingsduur (denk aan één jaar). Relevant hierbij is ook welke keuzes een aanvrager zelf heeft gemaakt. Is bijvoorbeeld een nulmeting een paar keer uitgesteld door de aanvrager vanwege vakantieplannen, dan levert de daardoor ontstane vertraging geen aanwijzing tot het ontstaan van een knelpunt op. Dit geldt ook als een aanvrager bijvoorbeeld 6 maanden vertraging ondervindt vanwege het gebruikmaken van de pauzeknop om in aanmerking te komen voor de meer gunstige regeling van daadwerkelijk herstel. Echter, als een zaak langer duurt omdat de schade complex is en de deskundigen in hun advisering vaak van mening zijn veranderd, is dit juist wel een omstandigheid die dient te worden meegewogen als aanwijzing in de onderbouwing of er sprake is van een knelpunt.

E. Bijzondere status pand

De bijzondere status van een pand kan ook een rol spelen in het ontstaan van een knelpunt. Denk bijvoorbeeld aan een monumentale status. Het in standhouden van een monument kan extra stress opleveren en vergt meer financiële middelen om te kunnen onderhouden. Het is echter wel van belang dat de knelpuntenregeling niet ziet op het oplossen van situaties die ver boven de situaties van doorsnee particulieren uitgaan, zoals verderop bij de paragraaf staatssteun zal worden aangestipt.

F. Gezondheidssituatie van betrokken(en)

De gezondheidssituatie, zowel fysiek als mentaal, van de betrokken(en) kan een aanwijzing vormen voor het vaststellen van een knelpuntensituatie. De omstandigheid dat men onder behandeling staat van een arts kan daarbij een objectieve rol vervullen, maar zou niet moeten betekenen dat het IMG medische gegevens opvraagt om vast te stellen of men daadwerkelijk onder behandeling staat van een arts. Het feit dat iemand aangeeft aan longkanker te lijden zou normaal gesproken voldoende moeten zijn om aan te nemen dat men te kampen heeft met gezondheidsproblemen en dusdanig nadeel ondervindt van de ziekte dat betrokkenheid van een arts is geïmpliceerd. Als er sprake is van sociale of psychische problematiek, in samenhang met financiële problematiek, kan contact worden gezocht met de Commissie Bijzondere Situaties om te kijken welke voorziening het meest geschikt is om een oplossing te bieden, al dan niet in samenwerking met team impactvol. Het is daarbij van belang dat er één aanspreekpunt blijft voor de aanvrager.

G. Overige (schrijnende) omstandigheden

Tot slot zijn er andere mogelijkheden die een aanwijzing tot een knelpunt kunnen betreffen die niet onder een noemer zijn te brengen. Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat een kind door een ongeluk is overleden of gedurende een langere periode vermist. Wij staan overigens aan de vooravond van de implementatie van een grote stelselwijziging als gevolg van de parlementaire enquête. Eventuele unieke knelpunten die gemoeid zijn met de komst van deze maatregelen zijn wellicht nu nog niet te voorzien en kunnen in de toekomst ook worden meegenomen als onderbouwing van een mogelijk knelpunt. Zo nodig kunnen eventuele nieuwe lessen leiden tot een herijking van dit kader.

Weging aanwijzingen

Aan de hand van bovenstaande aanwijzingen wordt een antwoord gegeven op de derde vraag in het stappenplan. Deze gewogen onderbouwing vormt een goede indicatie of er sprake is van een knelpunt. De gewogen onderbouwing wordt meegenomen in de analyse van de behandelaar die deze opstelt en geeft antwoord op de vraag of sprake is van een knelpunt.

Het overzicht van alle aanwijzingen tezamen biedt een compleet overzicht van alle omstandigheden die een rol kunnen hebben gespeeld in het ontstaan van een knelpunt en geeft inzicht in de afweging die gemaakt moet worden of een situatie een knelpunt betreft. Een belangrijk voordeel van het maken van een dergelijk overzicht is het kunnen maken van een afweging die uitlegbaar is en bijdraagt aan objectiviteit voor de beoordeling van alle toekomstige situaties onder de knelpuntenregeling.

Toelichting vraag 4 – Wenselijkheid toepassing knelpuntenregeling

Als is geconstateerd dat er sprake is van een knelpunt moet ook de vraag beantwoord worden of het is aangewezen en wenselijk is om – gezien de situatie – een maatregel te treffen vanuit de knelpuntenregeling. Het kan namelijk zo zijn dat de situatie een knelpunt betreft, maar dat de betrokken(en) geen oplossing wenst via de knelpuntenregeling. Ook is het denkbaar dat erfgenamen in geval van overlijden van een bewoner andere wensen hebben en dat het aanwenden van de knelpuntenregeling niet (meer) voor de hand ligt.

Toelichting vraag 5 – Toepassing maatregel

De laatste vraag die beantwoord moet worden is welke maatregel redelijk is om aan te wenden, zodat het knelpunt kan worden opgelost. Het hangt van de omstandigheden af welke maatregel(en) redelijk is om aan te wenden. Het is daarbij goed om ná het opstellen van de onderbouwing door middel van de aanwijzingen en tijdens deze laatste stap nogmaals te inventariseren of de knelpuntenregeling de meest geschikte voorziening is om de situatie op te lossen, of dat een andere voorziening meer voor de hand ligt. Het is daarbij van belang om volledig in beeld te hebben wat de oplossing is en waar bewoners mee zijn geholpen.

In de toelichting op de regeling is aangegeven dat het aan het IMG is om te bepalen welke maatregel bij een knelpunt in dat geval redelijk is. In de toelichting op de regeling staat verder dat onder 'oplossen' van een knelpunt kan worden verstaan het bieden van 'financiële of andersoortige bijstand'. Bij andersoortige bijstand kan worden gedacht aan herstel in natura of duurzaam herstel, begeleiding in gesprekken met de bank of andere (hulpverlenende) instanties of het regelen van tijdelijke huisvesting. Zoals eerder reeds aangestipt wordt uiteraard ook gekeken naar de mogelijkheden die alle verschillende regelingen binnen het IMG, en indien nodig ook daarbuiten, kunnen bieden (denk aan IMS, Waardedaling) bij het onderzoeken van maatregelen en oplossingen. Er is dus een breed scala aan mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden. Uit ervaring blijkt echter dat financiële bijstand vaak geen oplossing voor het probleem biedt, omdat de problematiek doorgaans uit fysieke schade van de woning bestaat. Daadwerkelijk (duurzaam) herstel van de schade biedt in zo'n geval een effectieve oplossing die de bewoner echt helpt.

Op basis van (toekomstige) ervaring kunnen de maatregelen vanuit de knelpuntenregeling, naast daadwerkelijk herstel, worden ingevuld en uitgebreid. Welke soort bijstand het meest geschikt is om het knelpunt op te lossen, blijkt uit de analyse die wordt opgesteld door de behandelaar. Daarmee wordt er integraal gekeken naar de mogelijkheden voor een aanvrager.

4. Praktische uitvoering knelpuntenregeling

Gelet op de ervaring die inmiddels is opgedaan bij het behandelen van impactvolle dossiers en de verwachting dat alle knelpuntsituaties ook impactvolle dossiers betreffen, ligt het voor de hand om de uitvoering van de regeling neer te leggen bij hetzelfde team van behandelaars dat impactvolle dossiers behandelt. De behandelaars krijgen vanuit de interne organisatie mogelijke knelpunten aangereikt, op de wijze zoals dat nu ook gebeurt voor het aanmelden van impactvolle dossiers.

Het team impactvolle dossiers vormt als het ware het interne voorportaal voor mogelijke impactvolle situaties én mogelijke knelpunten situaties. Als een situatie binnen de reguliere kaders kan worden afgehandeld, eventueel met benodigde extra regie vanuit team impactvol, zal het via die route worden opgepakt. Als er via bestaande interne of externe voorzieningen geen (meer geschikte) oplossing kan worden geboden, dan wordt door het team van behandelaars een analyse opgesteld waaruit blijkt of er sprake is van een knelpunt.

Als er sprake is van een knelpunt dat door middel van een relatief kleine geldelijke uitkering kan worden opgelost, kan het de snelheid ten goede komen om deze knelpunten op ambtelijk niveau af te handelen. Daarom wordt voorgesteld om een pilot uit te voeren waarbij de behandelaar tot een bedrag van 5.000 euro ex BTW het mandaat krijgt om knelpunten op te lossen, indien de conclusie uit de analyse wordt onderschreven door de coördinator van het team van behandelaars. Dit betekent dat in deze gevallen geen tussenkomst van het bestuur van het IMG noodzakelijk is, wat ten goede kan komen aan de efficiëntie in het oplossen van het knelpunt. Deze pilot wordt na verloop

van tijd geëvalueerd en indien nodig herijkt. Deze pilot dient ook als voorbeeld voor de rest van de organisatie; aan bepaalde medewerkers mandaat geven om in uitzonderingsgevallen een (kleinschalige) oplossing op een snelle en efficiënte wijze te kunnen bieden.

In alle andere gevallen legt de behandelaar de analyse, met daarin een volledige onderbouwing en vervolgvorstel, ter goedkeuring voor aan de betrokken bestuursleden van het IMG die nu ook betrokken zijn bij de impactvolle dossiers, indien stappen 3 tot en met 5 worden doorlopen in het stappenplan.

Vanwege het aanvullende beleid omtrent daadwerkelijk herstel onder de 60.000 euro en de aanvullende vaste vergoeding is het lastig om de te verwachten aantallen, die mogelijk onder de knelpuntenregeling vallen, in te schatten. Mochten de aantallen dusdanig hoog zijn dat hierdoor de operationele capaciteit van het team behandelaars (team 'impactvol') niet voldoende is, dan moet een plan van aanpak worden gemaakt hoe de uitvoering van de regeling een uitgebreidere operationele invulling zou kunnen krijgen. Dit kan eventueel met behulp vanuit andere afdelingen, zoals Schadeafhandeling. Het is daarbij van belang om met een brede blik naar de mogelijke knelpuntensituaties in de organisatie te kijken. Om de regeling goed te positioneren in de organisatie zullen in ieder geval medewerkers van de afdelingen van KCDV (waaronder Zaakbegeleiding) en BJZS proactief worden geïnformeerd over de knelpuntenregeling en de inbedding in de organisatie. Aan de hand van voorbeelden zal duidelijk gemaakt worden wanneer de knelpuntenregeling uitkomst kan bieden. Bijvoorbeeld als er sprake is van een langlopend dossier met een uniek probleem voor de bewoner. Ook zal daarbij aandacht worden besteed aan het aandragen van situaties bij het betreffende team dat uitvoering geeft aan de regeling (in ieder geval het huidige team dat impactvolle dossiers behandelt).

5. Aandachtspunten

Er zijn tot slot nog twee aandachtspunten bij het toepassen van de knelpuntenregeling die benoemd moeten worden. Het gaat om het oplossen van onverklaarbare verschillen en hoe om te gaan met mogelijk ongeoorloofde staatssteun.

➤ *Onverklaarbare verschillen*

Zoals in de Uitvoeringstoets van de knelpuntenregeling door het IMG is gesteld, worden onverklaarbare verschillen in de schadeafhandeling reeds ondervangen door de aanvullende vaste vergoeding. Met deze aanvullende vaste vergoeding worden de onderlinge verschillen in de schadeafhandeling verkleind die door de tijd zijn ontstaan en vormt een uitkomst in de uitspraken van de rechter waarin sprake was van strijd met het gelijkheidsbeginsel.⁷ Randvoorwaardelijk is dus dat het IMG de algemene beginselen van bestuur in acht neemt. Praktisch is dit alleen mogelijk als het IMG een beleid heeft dat leidt tot evenredige uitkomsten en dus onverklaarbare verschillen worden voorkomen. Deze onverklaarbare verschillen werden overigens in het Beleidskompasformulier voor de internetconsultatie van de knelpuntenregeling als voorbeeld van een knelpunt genoemd.

Als er in een bepaalde casus, naast andere aspecten, sprake is van niet uitlegbare verschillen in de afhandeling van schade bij de burens met vergelijkbare schade kan dit vanzelfsprekend één van de samenloopomstandigheden zijn die bijdragen het ontstaan van een knelpunt. Een onverklaarbaar verschil kan echter op zichzelf niet zelfstandig een aanwijzing zijn voor het ontstaan van een knelpunt en op die grond aanspraak geven op de knelpuntenregeling. Mede gelet op het hierboven

⁷ ECLI:NL:RBNNE:2022:3576.

geformuleerde uitgangspunt dat sprake moet zijn van uniciteit, past een generieke toepassing van de knelpuntenregeling niet als geschikte oplossing voor onverklaarbare verschillen.

➤ *Staatssteun*

Indien er sprake is van een bedrijf (en niet enkel of alleen een particulier), en er steun gegeven wordt vanuit de overheid via de knelpuntenregeling, kan er sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun. De uitzondering op staatssteun is steun die verstrekt wordt op basis van (één van de drie) de-minimis-verordeningen. Over een periode van drie belastingjaren kan tot maximaal 300.000 euro aan steun worden verleend aan een onderneming in de zin van de reguliere de-minimisverordening, behoudens uitzonderingen voor bepaalde sectoren waarvoor een lager bedrag geldt (20.000 euro voor landbouw).⁸ Het gaat hierbij niet alleen om het knelpuntenbedrag dat het IMG verstrekt, maar ook alle andere overheden in Nederland. Het is van belang om de knelpuntenregeling daarom enkel aan te wenden voor situaties die binnen de Europese regelgeving vallen. Dit betekent dat alleen een knelpuntenbedrag kan worden toegekend nadat een bedrijf een de-minimisverklaring heeft ondertekend dat niet teveel steun wordt ontvangen. Andere overheden zoals de RVO vragen een dergelijke verklaring ook.

⁸ Verordening (EU) nr. 1407/2013. Zie ook Verordening (EU) nr. 1408/2013 voor de de-minimisverordening voor de landbouwsector waar een maximaal steunbedrag van 30.000 euro over drie belastingjaren kan worden gegeven.

3. buiten reikwijdte

[Redacted text block]

4. buiten reikwijdte

[Redacted text block]

5. buiten reikwijdte

[Redacted text block]

buiten reikwijdte [redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

6. buiten reikwijdte [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]

7. buiten reikwijdte [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]

8. buiten reikwijdte [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]

9. Knelpuntenregeling

Het beleidskader voor de uitvoering van de knelpuntenregeling is uitgewerkt.
5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted] geven een toelichting. Met EZK is nog contact geweest over de gebiedsafbakening. Gezien de koppeling met de TwG geldt deze knelpuntenregeling voor binnen het effectgebied. Buiten reikwijdte [redacted]
[redacted]

Basis is dat eerst gekeken wordt welke oplossingen vanuit de reguliere kaders kunnen worden geboden, en welke andere voorzieningen beschikbaar zijn.

Het bestuur gaat akkoord met het beleidskader en verzoekt in de praktijk te volgen hoe de toepassing verloopt en of het kader aanpassing behoeft. Vooralsnog zal de regeling door het team wat de impactvolle dossiers behandeld, worden uitgevoerd.

10. Rondvraag

Er zijn geen punten voor de rondvraag.